

3. Okrugli stol:

"Recentna arheološka istraživanja u Vukovarsko-srijemskoj županiji"

Knjiga sažetaka

**Zgrada Arheološkoga odjela
Gradski muzej Vinkovci
Vinkovci – 14.3.2018.**

ANDREA RIMPF, dipl.arheo.

Muzej grada Iloka

Šetalište o. Mladena Barbarića 5

32236 Ilok

andrearimpf@yahoo.com

RENATA ŠUĆUROVIĆ, mag.arheo.

Muzej grada Iloka

Šetalište o. Mladena Barbarića 5

32236 Ilok

renata.sucurovic@gmail.com

ARHEOLOŠKI NADZOR ILOK – FRUŠKOGORSKA ULICA kč.7

Zaštitno arheološko istraživanje nalazišta u Fruškogorskoj ulici 7, koji je smješten na području arheološke zone B grada Iloka, obavljeno je u kolovozu 2017. godine. Prilikom istraživanja otkriveni su ostaci recentnih otpadnih jama i kanala, dna rimske peći ovalnog oblika te rimskog vodovoda. Ukupna dužina istraženog cjevovoda iznosi 10,5 m. Cijevi su ukrašene ravnim linijama i oznakom X. Vodovod se nalazi na transverzali koja se spaja na nalazište „Sridelj“ i „Karagača“ što ukazuje na jedan krak dopremanja vode u antički *Cuccium*.

ARHEOLOŠKI NADZOR ILOK – DUNAVSKA ULICA kč.19

Nalazište Ilok – Dunavska ulica 19 smješten je na području arheološke zone A, na kraju kraka koji vodi prema sjevernoj lesnoj padini Dunava. Prilikom istraživanja otkriven je veći broj otpadnih jama koje prema pronađenim keramičkim i staklenim nalazima pripadaju razdoblju novoga vijeka, točnije od sredine 16. do početka 18. stoljeća. U cijelosti je istražena jama SJ 15/16 čiji nalazi upućuju na osmansko razdoblje, na što nas i navodi veduta Iloka Maximiliana Prandstattera iz 1608. godine na kojoj se nalazi prikaz kuće i džamije.

ANDREA RIMPF, dipl.arheo.

Muzej grada Iloka

Šetalište o. Mladena Barbarića 5

32236 Ilok

andrearimpf@yahoo.com

ARHEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE ILOK – AĐANSKI KRAJ/KRSTBAJER

Arheološkim istraživanjem 2017.godine istražena su 92 groba unutar Sonde 4 koja su cjelovita ili djelomično očuvana. Pokojnici su sahranjeni u drvenim sanducima unutar rake četvrtastoga ili zaobljenog ruba, na leđima s rukama prekriženim na prsima ili na zdjelici te s većom gustoćom ukopa u sredini sonde. Također pronađeni su i ostatci dvaju ljesova. Istraživanjem je utvrđeno kako je groblje ukopano u prapovijesno naselje sopotske kulture. Prošlogodišnjim istraživanjem okončana je sanacija arheološkog nalazišta, ukupno je pronađeno 188 grobnih ukopa na 90m², a prema analizama ugljikovog izotopa C¹⁴ najstariji ukop potječe iz druge polovice 12.st., a najmlađi je datiran u 1499. godinu.

Anita Rapan Papeša

Gradski muzej Vinkovci
Arheološki odjel
Trg bana J. Šokčevića 16
HR - 32100 Vinkovci
anita@muzejvk.hr

Andrea Rimpf

Arheološki odjel
Muzej grada Iloka
Šetalište o. Mladena Barbarića 5
32236 Ilok
arimpf@mgi.hr

Marko Dizdar

Institut za arheologiju
Ljudevita Gaja 32
HR – 10000 Zagreb
mdizdar@iarh.hr

ZAŠTITNA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA KASNOAVARSKOGA GROBLJA ŠARENGRAD – KLOPARE– DRUGA SEZONA

Drugu sezonu zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta Šarengrad - Klopare proveo je Muzej grada Iloka, u suradnji s Gradskim muzejom Vinkovci te Institutom za arheologiju, tijekom svibnja i lipnja 2017. godine. Nalazište je poznato od 2006. godine, a prvo istraživanje provedeno je 2016. godine. U prvoj sezoni istraženo je 336 m² nalazišta te su otkrivena 32 groba, od kojih je istraženo njih 27. U drugoj sezoni istraženo je dodatnih 341 m² istočno od prve sonde, te su pronađena 22 groba.

Svi su grobovi kosturni i orijentirani u smjeru sjeverozapad – jugoistok, odnosno za sada je istraženo osam nepravilnih redova ukopa. U jednom slučaju zabilježeno je naknadno ritualno otvaranje groba. Većina grobova ukopana je iznimno duboko, no dječji grobovi ukopani suplice te su stoga i slabije sačuvani. Posebnu zanimljivost predstavljaju ukopi, najvjerojatnije, psa oko 1,00 m iznad pokojnika, a ove godine su dokumentirana tri takva ukopa. U jednom grobu pronađeni su i ostaci manje životinje, najvjerojatnije ptice. Mokrim ispiranjem u zapuni jednoga groba uočen je veći broj sjemenki.

Uz pokojnike je položena popudbina kojoj pripadaju nalazi keramičkih posuda, drvenih vjedrica, jaja i životinjskih kostiju. Uz pokojnike se nalaze dijelovi nošnje i nakita, kao i predmeti svakodnevne uporabe. Uz nekoliko ukopa konjanika s konjem, a izdvaja se ukop ratnika s palašem. Isto tako, i pojedini nalazi iz ostalih grobnih cjelina čine zanimljiv mozaik o životu u Podunavlju u kasnoavarodobnom vremenu.

Daria Ložnjak Dizdar

Marko Dizdar

Institut za arheologiju

Ljudevita Gaja 32

HR – 10000 Zagreb

dldizdar@iarh.hr

mdizdar@iarh.hr

Gorana Kušić

Gradski muzej Vukovar

Županijska ulica 2

HR-32000 Vukovar

gkusic@muzej-vukovar.hr

SOTIN – SREDNJE POLJE – ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA 2017.GODINE

Arheološka istraživanja višeslojnog nalazišta na Srednjem polju u Sotinu provode se od 2008. godine u suradnji Instituta za arheologiju i Gradskoga muzeja Vukovar. Arheološkim iskopavanjem na položaju Srednje polje – Vašarište u Sotinu 2017. godine istražene su dvije sonde ukupne površine 347 m². Sonde 23 i 24 obuhvatile su područje groblja daljske grupe iz kasnoga brončanog i ranoga željeznog doba. Istraženi grobovi mogu se datirati u vrijeme II. i III. faze prema C. Metzner Nebelsick, odnosno u Ha B3 i Ha C1-C2.

Iz rimskog vremena istražena su najmanje dva horizonta na položaju Vašarište, prema nalazu jame SJ 1160 s većom količinom rimske keramike koja je bila presječena ukopom kanala SJ 520. Ukop kanala vezan je vjerojatno uz prometnicu i grupe rimskih grobova istraženih 2011. i 2016. godine koji se datiraju u drugu polovicu 2. i prvu polovicu 3. st.

Otkriveni ranosrednjovjekovni radni prostor i ostaci podruma te nalazi srednjovjekovnih jama pokazuju kako se srednjovjekovno naselje širilo prema istočnom dijelu Vašarišta.

Anita Rapan Papeša
Hrvoje Vulić
Boris Kratofil
Maja Krznarić Škrivanko
Gradski muzej Vinkovci
Arheološki odjel
Trg bana J. Šokčevića 16
HR - 32100 Vinkovci
anita@muzejvk.hr
hrvoje@muzejvk.hr
boris@muzejvk.hr
maja@muzejvk.hr

BENZINSKA, GINEKOLOG, EDIJEVA DOJAVA, ZIDINA

Izlaganje će obuhvatiti pregled radova i nalaza na četiri lokacije na kojima je Arheološki odjel Gradskoga muzeja Vinkovci istraživao tijekom 2015. i 2016. godine. Prva od njih nalazi se na križanju Duge i Lapovačke ulice, a zaštitno arheološko istraživanje za potrebe gradnje benzinske postaje obavljeno je segmentarno, u dva navrata tijekom 2015. i jednom 2016. godine. Na predmetnoj lokaciji istraženo je nekoliko objekata kasnosrednjovjekovne provenijencije, uglavnom otpadnih jama. Količina prikupljene keramičke građe je impresivna, s obzirom na broj objekata. Ovim istraživanjem proširen je opseg naselja koji pretpostavlja T. Sekelj Ivančan na osnovi istraživanja obavljenih do početka 2000-ih.

Druga lokacija odnosi se na izgradnju obiteljske kuće u Ulici Ivana Gorana Kovačića 13. Riječ je o lokaciji koja se nalazi *extra muros* zapadnog dijela Cibala, pa je shodno tome istraženo nekoliko otpadnih rimskodobnih jama; ujedno je i lokacija koja je gotovo u centru srednjovjekovnog naselja Sv. Ilija, ali s obzirom na karakter nalaza i objekata očito se ovim istraživanjem obuhvatila periferija ili dvorišni dio naselja smještenoga bliže današnjoj Dugojoj ulici.

Treća lokacija odnosi se na intervenciju obavljenju na gradilištu Istočne obilaznice grada Vinkovaca, na spoju državne ceste D56 i buduće obilaznice, južno od sela Nuštar na predjelu Ervenica. Nakon dojave studenta arheologije Edija Grabara, koji je uočio jame u iskopu trase obilaznice, arheolozi su obavili manje intervento istraživanje koje je rezultiralo otkrićem tri jame sa srednjovjekovnim materijalom.

Četvrta lokacija istražena je u sklopu godišnjega programa Arheološkog odjela Gradskog muzeja Vinkovci PERAN – Projekt evidencije i registracije arheoloških nalazišta. U dogovoru i na inicijativu Konzervatorskog odjela u Vukovaru, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Ministarstva kulture RH obavljeno je probno iskopavanje na lokalitetu Rokovačka Zidina. Iskop je obavljen strojno, u četiri strateški smještene rova. Istražen je dio novovjekovnoga groblja, a prikupljeni nalazi i dokumentacija pomoći će u trajnom registriranju nalazišta.

Hrvoje Tkalac

Zavičajni muzej Stjepan Gruber

Savska ulica3

HR-32270 Županja

hrvoje.tkalac@yahoo.com

TERENSKI PREGLED ŽUPANJSKE POSAVINE U JESEN 2017.

Nekoliko godina za redom se vrše rekognosciranja na području rada županjskog muzeja. 2017. godine se istraživalo na području naselja Strošinci, Soljani, Vrbanja, Posavski Podgajci, Rajevo Selo, Babina Greda, Bošnjaci, Đurići, Račinovci i Gunja. Samo istraživanje je započeto 19. listopada 2017., a završeno 22. studenog 2017. godine, odnosno trajalo je 23 dana. Pronađeno je 17 novih lokacija, a i potencijalno minski sumnjivo područje!

Terenskim pregledom na području županjske Posavine, naselja Općine Vrbanja (Strošinci, Soljani i Vrbanja), Općine Drenovci (Posavski Podgajci, Rajevo Selo, Račinovci, Đurići), Općine Gunja, Općine Bošnjaci i Općina Babina Greda lociralo se nekoliko lokaliteta koji nisu od prije bili poznati, ili su bili poznati samo u priči bez točne ubikacije.

Kako na području najistočnijih naselja županjske Posavine nema previše arheoloških tragova koji bi upućivali na potencijalni lokalitet, to područje je bilo u fokusu istraživanja. Prije samog terenskog pregleda je trebalo uzeti u obzir da se radi o graničnom predjelu RH te se shodno tomu stupilo u kontakt sa PU Vukovarsko-srijemskom. Policiju se obavijestilo o planiranom području kretanja, u PP Vrbanja koja je i nadležna za to područje.

Boris Kratofil
Maja Krznarić Škrivanko
Anita Rapan Papeša
Hrvoje Vulić
Arheološki odjel
Gradski muzej Vinkovci
Trg bana J. Šokčevića 16
HR - 32100 Vinkovci
boris@muzejvk.hr
maja@muzejvk.hr
anita@muzejvk.hr
hrvoje@muzejvk.hr

REKOGNOSCIRANJA VINKOVACA I OKOLICE U 2017. GODINI

Tijekom 2017. djelatnici Arheološkog odjela Gradskog muzeja Vinkovci u dva su navrata obavljali rekognosciranje na području bivše Općine Vinkovci – u travnju i rujnu. Rekognosciranje je obavljeno uz pomoć nekoliko desetaka volontera – operatora na detektorima za metal. Volonteri su pod nadzorom arheologa pregledali velike površine poljoprivrednog zemljišta, prema unaprijed sastavljenom planu. Lokaliteti su izabrani prema ugroženosti, znanstvenom interesu, te prema dostupnosti ovisno o zasađenim poljoprivrednim kulturama. Ovakav način arheološkog rekognosciranja obavlja se od 2015. godine i značajno je obogatio poznavanje arheološke topografije vinkovačkog kraja, a od uništavanja poljoprivrednom mehanizacijom spašene su tisuće metalnih, kamenih, koštanih i keramičkih predmeta. U izlaganju ću predstaviti lokalitete i najznačajnije nalaze pronađene u ovogodišnjoj kampanji.

Gorana Kušić

Gradski muzej Vukovar

Županijska ulica 2

HR-32000 Vukovar

gkusic@muzej-vukovar.hr

REKOGNOSCIRANJE OKO NASELJA MIKLUŠEVCI 2016. GODINE, TE OKO NASELJA OPATOVAC, TOMPOJEVCI I ČAKOVCI 2017. GODINE

Tijekom prosinca 2016. godine proveden je arheološki pregled terena oko naselja Mikluševci u Općini Tompojevci, uključujući katastarske čestice katastarskih općina Mikluševci, Čakovci i Sotin. Zatim tijekom studenog 2017. arheološki pregled terena oko naselja Opatovac u Općini Lovas, Tompojevci i Čakovci u Općini Tompojevci.

Rekognosciranje je vršeno u sklopu projekta *Arheološki lokaliteti istočno od Vukovara*, koji je uvršten u Program financiranja zaštite kulturnih dobara za 2016. i 2017. godinu.

Arheološki pregled ovog područja temeljio se na podacima iz muzejske dokumentacije Gradskog muzeja Vukovar i literature. U muzejskoj dokumentaciji Antuna Dorna, kustosa arheološke zbirke Gradskog muzeja Vukovar od 1963. – 1986. godine, nalaze se podaci o arheološkim lokalitetima u okolici naselja Mikluševci, Opatovac, Tompojevci i Čakovci od kojih većina nema pobližu lokaciju.

Prilikom terenskog pregleda u prosincu 2016. godine i studenom 2017. godine obavljena je revizija arheoloških lokaliteta koje je opisao Antun Dorn, ali su pronađeni i novi vrijedni arheološki lokaliteti, koji su u većini slučajeva višeslojni.

Gorana Kušić

Gradski muzej Vukovar

Županijska ulica 2

HR-32000 Vukovar

gkusic@muzej-vukovar.hr

**ARHEOLOŠKI NADZOR NAD ZEMLJANIM RADOVIMA PRI IZGRADNJI
KANALIZACIJSKE MREŽE NASELJA SOTIN**

U razdoblju od siječnja do studenoga 2016. godine, Gradski muzej Vukovar proveo je arheološki nadzor pri izgradnji kanalizacijske mreže unutar Arheološke zone „A“ i „B“ u Sotinu, na približno 7500 m iskopa širine 90 cm (širina iskopa cjevovoda) – 350 cm (širina iskopa za šahte).

Nadzor u Arheološkoj zoni „A“ i „B“ podijeljen je na šest dionica: 1) Ulica Hrvatske nezavisnosti, 2) Mirogojska ulica i ulica Antuna Gustava Matoša, 3) Ulica Kardinala Alojzija Stepinca i Fruškogorska ulica, 4) Ulica dr. Franje Tuđmana, 5) Ulica Matije Gupca i Dunavska ulica, 6) Ulica Matice Hrvatske i ulica Vladimira Nazora. Unatoč prethodnim iskopima za instalacije vodovoda, starog i novog telefonskog kabela, optičkog kabela i plinovoda, koji na dijelovima dionica prate kanalizacijsku mrežu, rezultati arheološkog nadzora u Sotinu doprinose poznavanju sveobuhvatne slike višeslojne Arheološke zone „A“ i „B“ kroz brojne nalaze: ostava s početka kasnog brončanog doba sa 156 predmeta od bronce (pronađena u ulici Matije Gupca), otpadna jama iz razdoblja antike (u ulici Hrvatske nezavisnosti), rimski kosturni grob i nalaz *terrasigillate* (u ulici Matice Hrvatske), nalaz kamenog zida (vjerojatno rimskog *castruma*) (u ulici Bl. A. Stepinca).

Marko Dizdar

Institut za arheologiju
Ljudevita Gaja 32
HR – 10000 Zagreb
mdizdar@iarh.hr

Hrvoje Vulić

Arheološki odjel
Gradski muzej Vinkovci
Trg bana J. Šokčevića 16
HR - 32100 Vinkovci
hrvoje@muzejvk.hr

**ŠTO SE SVE KRIJE U MUZEJSKIM DEPOIMA? – ANALIZE NEKIH ZANIMLJIVIH
PREDMETA ŽENSKE NOŠNJE I NAKITA IZ ARHEOLOŠKE ZBIRKE
GRADSKOGA MUZEJA VINKOVCI**

U okviru suradnje Gradskoga muzeja Vinkovci i Instituta za arheologiju, odnosno, istraživačkoga projekta Hrvatske zaklade za znanost *Željeznodobni ženski identiteti u južnom dijelu Karpatske kotline/ FEMINE* (IP-06-2016-1749), tijekom 2017. godine u kontinuitetu se provodila tipološka obrada prapovijesnih i antičkih nalaza koji su pohranjeni u Arheološkoj zbirci Gradskoga muzeja Vinkovci. Nalazi su prikupljeni tijekom brojnih terenskih pregleda kojisu poduzeti posljednjih godina ili su u fundus muzeja dospjeli kao poklon tijekom posljednjih desetljeća. U obradi nalaza izdvojeni su pojedini predmeti ženske nošnje i nakita iz mlađega željeznog doba te antike koji svojim tipološkim karakteristikama za sada predstavljaju jedinstvene nalaze na širem prostoru južnoga dijela Karpatske kotline. Radi se o predmetima za koje su usporedbe često zabilježene na udaljenim područjima, čime se otvaraju mogućnosti za ispitivanje mreža kontakata kojima su se ostvarivali kulturni transferi ili se čak moglo raditi o predmetima koji ukazuju na žensku mobilnost. Prepoznavanje takve skupine nalaza ukazuje na važnost kontinuirane analize muzejskih fundusa, čime se bitno nadopunjuju dosadašnje spoznaje za pojedina razdoblja te se otvaraju nove teme istraživanja.

Hrvoje Vulić
Boris Kratofil
Maja Krznarić Škrivanko
Anita Rapan Papeša
Arheološki odjel
Gradski muzej Vinkovci
Trg bana J. Šokčevića 16
HR - 32100 Vinkovci
hrvoje@muzejvk.hr
boris@muzejvk.hr
maja@muzejvk.hr
anita@muzejvk.hr

Marko Dizdar
Institut za arheologiju
Ljudevita Gaja 32
HR – 10000 Zagreb
mdizdar@iarh.hr

ČIJE JE OVO!?!?!? – ISTRAŽIVANJE SKUPINE TUMULA U STARIM JANKOVCIMA

Iako su u literaturi poznati još od 19. stoljeća kada su neki od njih istraživani, skupina tumula na toponimu Staro selo – Dubrava u Starim Jankovcima danas predstavlja zagonetku. Naime, iako su ih istraživali Š. Ljubić, A. Bogetić i M. Gutalo koji su pronašli predmete koje su pripisali razdoblju željeznog doba, pronađeni su i rimskodobni ukopi koji vjerojatno imaju veze s obližnjim rimskim lokalitetom koji se nalazi nekoliko stotina metara južnije.

Točan položaj tumula nije nam bio poznat do 2012. godine kada su ih djelatnici GMVK slučajno pronašli tijekom rekognosciranja. U šumi su bila jasno vidljiva 3 ili 4 tumula, dok se u polju do šume u polju naziralo teško vidljivo vrlo blago uzvišenje za koje smo pretpostavili da se također radi o tumulu. Magnetometrijsko snimanje koje je 2016. godine provela tvrtka Eastern Atlas potvrdila je pretpostavku da se radi o tumulu. S obzirom da se nalazi u polju i da je potencijalno ugrožen izoravanjem, donesena je odluka da se pristupi probnom istraživanju koje bi među ostalim odgovorilo i na pitanje kojem razdoblju pripadaju tumuli. U izlaganju će biti predstavljeni prvi rezultati istraživanja, koji za sada upućuju na mogućnost da tumuli nisu iz željeznoga doba, odnosno kako su sigurno korišteni za pokopavanje tijekom antike.

Raspored predavanja:

9.30 – 9.45	Andrea Rimpf/ Renata Šučurović
9.45– 10.00	Andrea Rimpf
10.00 – 10.15	Anita Rapan Papeša / Andrea Rimpf/ Marko Dizdar
10.15 – 10.30	Darija Ložnjak Dizdar / Marko Dizdar /Gorana Kušić
10.30 – 10.45	Anita Rapan Papeša
11.00 – 11.15	Hrvoje Tkalac
11.15 – 11.30	<u>Rasprava</u>
11.30 – 12.00	Pauza
12.00 – 12.15	Boris Kratofil
12.15 – 12.30	Gorana Kušić
12.30 – 12.45	Gorana Kušić
12.45 – 13.00	Marko Dizdar / Hrvoje Vulić
13.00 – 13.15	Hrvoje Vulić / Boris Kratofil / Maja Krznarić Škrivanko / Anita Rapan Papeša / Marko Dizdar
13.15– 14.00	<u>Rasprava</u>
14.00	Ručak

